

HARIDUSMINISTEERIUMI TEATAJA

AMETLIK AJAKIRI

Ilmub tarviduse järgi, umbes 24 vihikut aastas.

Toimetuse asukoht ja aadress: Tallinn, Haridusministeerium (Tõnismägi 11). Telef. 453-49

Nr. 6.

25. aprillil 1939.

Nr. 6.

Tööstusliku kutseoskuse seadus.

Vabariigi Valitsuse 1939. a. 22. veebruari otsus Kunstikomitee asutamise ja tegevuse kohta.

Tantsuõpetajate õpetamisoskuse hindamise korralduse muutmise korraldus.

Haridusmin. Kooliosakonna ja Kutseoskuse Osakonna 1939. a. 21. aprilli ringkiri nr. 346 liiklusnädala korraldamise asjas.

Haridusmin. Kooliosakonna 1939. a. 17. aprilli ringkiri nr. 362 algkooliõpetajate päeva korraldamise asjas.

Haridusmin. Kooliosakonna 1939. a. 5. aprilli ringkiri nr. 314 kooli seinakaartide muretsemise asjas.

AMETLIK OSA.

Riigikogu on vastu võtnud alljärgneva seaduse, mille käesolevaga kuulutan välja:

Tööstusliku kutseoskuse seadus.

RT 1939, 32, 238.

Seaduste Kogu VI k. 1938. a. vlj. I jao seadus nr. 14 — Meistrite, õppinud tööliste ja tööstusõpilaste seadus — asendatakse uue seadusega ülaltoodud pealkirja all.

I.

1. peatükk.

Üldeeskirjad.

§ 1. Tööstusliku kutseoskuse arendamiseks ja korraldamiseks käesoleva seaduse alla arvatud tööaladel toimub kutseoskuse tõstmiseks vajalikkude eelduste ning tingimuste loomine, meistrite, oskustööliste ja tööstusõpilaste kutsealane ettevalmistamine, kutseoskuses eksamineerimine ja tunnistuste andmine, samuti järelevalve teostamine käesolevas seaduses ettenähtud korras.

Tööstuslikke tööalasi arvatakse käesoleva seaduse alla tegelikkude vajaduste ja võimaluste piires.

Käesoleva seaduse alla võidakse arvata ka neid otseselt mittetööstuslikke tööalasi, kus Haridusminister kutseoskuse korraldamise käesoleva seaduse alusel vajalikuks ja otstarbekaks tunnustab.

2. peatükk.

Tööstusliku Kutseoskuse Nõukogu.

§ 2. Haridusministeeriumi juures asub Tööstusliku Kutseoskuse Nõukogu tööstusliku kutseoskuse arendamiseks ja korraldamiseks.

Tööstusliku Kutseoskuse Nõukogu ülesandeks on:

- 1) tööalade arvamine käesoleva seaduse alla (§ 1);
- 2) õppeaja kestuse määramine iga tööala kohta;
- 3) tööstusliku kutseoskuse ametite esindajate määramine kohtadele, kus ei ole võimalik tööstusliku kutseoskuse ametit asutada, kuid kus esindaja asjaajamise huvides on vajalik;
- 4) tööstusliku kutseoskuse ametite kodukorra väljatöötamine ja vastuvõtmine;
- 5) meistri ja oskustöölise eksami maksu ja registreerimise maksu suuruse määramine;
- 6) tööstusliku kutseoskuse ametite vastu tõstetud kaebuste läbivaatamine ja otsustamine;
- 7) määruste kavade koostamine tööstusõpilaste pidamise ja neile tarbe korral õppeaja pikenduse võimaldamise kohta;
- 8) nende käitiste nimekirja pidamine, kellele käesoleva seaduse § 28 alusel on antud tööstusõpilaste pidamise õigus, ja selle nimekirja avaldamine nõukogu kodukorra kohaselt;
- 9) nende käitiste nimekirjade koostamine, kus Tööstusliku Kutseoskuse Nõukogu nõudel tööstusõpilaste ja neid õpetama õigustatud kutseoskusega isikute pidamine on kohuslik;
- 10) tööstusõpilaste arvu ülemmäära ja kohusliku alammäära kindlaksmääramine üksikutes käitistes (§ 2 p. 9);
- 11) määruste kavade koostamine ja juhendite andmine tööstusõpilaseks, oskustööliseks ja meistriks saamise eeltingimuste kohta;
- 12) õppetöö ja kutsetunnistuste kontrolli teostamine käitistes Tööstusliku Kutseoskuse Nõukogu esimehe poolt selleks määratud volinikkude kaudu;
- 13) tööala, samuti meistri ja oskustöölise kutse tähistamiseks vastavate embleemide väljatöötamine, vastuvõtmine ja tarvitamise korra kindlaksmääramine;
- 14) oskustöölise eksamile pääsemise loa andmine erandjuhtumel ja hooajalise iseloomuga tööaladel väljaspool § 25 ettenähtud korda;
- 15) muud käesoleva seadusega Tööstusliku Kutseoskuse Nõukogule pandud ülesanded.

Punktides 1, 2, 9, 10, 11 ja 13 tähendatud küsimustes kuulab Tööstusliku Kutseoskuse Nõukogu enne otsuste tegemist ära vastavate kutsealaste omavalitsuste ja punkti 1 alal ka veel Eesti Linnade Liidu ja Eesti Maaomavalitsuste Liidu arvamused.

Punkti 2 alusel määratud õppeaeg ei või ületada nelja aastat.

Punkti 1 alusel tehtud otsused kuuluvad avaldamisele Riigi Teatajas ning jõustuvad kolme kuu möödumisel arvates avaldamise päevast.

Punkti 9 alusel tehtud otsused kinnitab Haridusminister kokkuleppel Majandusministriga.

§ 3. Tööstusliku Kutseoskuse Nõukogu esimeheks on Haridusministeeriumi Kutseoskuse Osakonna direktor ja liikmeteks — Haridusministeer-

riumi, Majandusministeeriumi, Sotsiaalministeeriumi, Kaubandus-Tööstuskoja, Käsitööstuskoja, Tööliskoja, Kodumajanduskoja ja Õpetajate Koja esindajad, igaihest üks.

Nõukogu esimehe asemikuks on Haridusministeeriumi esindaja.

Kodade esindajad peavad olema mõne tööala meistrid, oskustöölised või spetsialistid.

Igale esindajale määrab teda saatev asutis asemiku.

Ministeeriumi esindaja volituste kestuse määrab vastav ministeerium. Koja esindaja volitused kestavad vastava koja koosseisu volituste lõpuni ning esindaja peab volituste kestel omama valimisõigust vastava koja valimistel.

§ 4. Nõukogul on õigus kutsuda oma istungeist sõnaõigusega osa võtma asjatundjaid.

§ 5. Nõukogu asjaajamise ligem kord määratakse nõukogu poolt vastuvõetud ja Haridusministri poolt kinnitatud kokukorras.

Nõukogu asjaajamine toimub Haridusministeeriumi Kutseoskuse Oskonna kaudu.

Nõukogu esimees võib iseseisvalt otsustada jooksvaid ja kiireiseloomulisi asju, kandes need hiljem ette nõukogule.

§ 6. Nõukogu koosolek on otsusevõimeline, kui on koos vähemalt pool nõukogu koosseisust, seal hulgas esimees või ta asemik. Koosolekut juhatab nõukogu esimees või ta asemik. Otsused tehakse lihthäälteenamusega. Häälte poolnemisel on otsustav koosoleku juhataja hääl. Nõukogu saadab asjaosalistele teate küsimuste arutamise koha ja aja kohta. Asjaosalistel on õigus anda nõukogule kirjalikke seletusi ning küsimuste arutamisel esineda suuliste seletustega.

§ 7. Tööstusliku Kutseoskuse Nõukogu koosolekud protokollitakse. Protokollile kirjutavad alla osavõtjad. Kui mõni nõukogu liige ei poolda tehtud otsust, on tal õigus kirjalikult esitada oma eriarvamus ja nõuda selle protokollimist.

Nõukogu protokollid esitatakse seitsme päeva kestel Haridusministrile.

Haridusminister kahe nädala kestel kas kinnitab otsused või, jätnud kõik või mõned neist kinnitamata, annab küsimused nõukogule tagasi uueks otsustamiseks.

Nõukogu kinnitatud otsuse peale võidakse kaevata Riigikohtusse administratiiv-kohtu korras ühe kuu kestel arvates otsuse teadaandmise päevast.

§ 8. Tööstusliku Kutseoskuse Nõukogu ja tööstusliku kutseoskuse ametite ning nende esindajate (§ 2 p. 3) kirj vahetus kui ka nende poolt antavad ja neile esitatavad paberid on vabad tempelmaksust.

§ 9. Tööstusliku Kutseoskuse Nõukogul on oma pitsat, mille kuju kinnitab Haridusminister.

3. peatükk.

Tööstusliku kutseoskuse ametid.

§ 10. Linnades, kus Tööstusliku Kutseoskuse Nõukogu tunnustab selle tarvilikuks, kutsutakse ellu tööstusliku kutseoskuse ametid tööstusliku kutseoskuse puutuvate küsimuste lahendamiseks ja otsustamiseks seaduste, määruste ja Kutseoskuse Nõukogu poolt antud juhendite alusel. Kutseoskuse Nõukogu määrab tööstusliku kutseoskuse ametite asukohad ja nende tegevuspiirkonnad.

Tööstusliku kutseoskuse ametite ülesandeks on:

- 1) eksamite korraldamine ja kutsetunnistuste andmine;
- 2) meistrite ja oskustöölise registreerimine;
- 3) tööstusõpilaste ja õppelepingute registri pidamine;
- 4) õppelepingute rikkumiste kohta esitatud kaebuste lahendamine;
- 5) tööstusliku kutseoskuse ameti esindajate (§ 2 p. 3) vastu tõstetud kaebuste läbivaatamine ja otsustamine;
- 6) õppekohtade juhatamine õpilaseks astuda soovijaile;
- 7) käitise valdajale õpilaste pidamise keelamine, kui õpilane käitises satub kõlblusvastaste mõjude alla;
- 8) käitise valdajale õpilaste pidamise keelamine, kui käitise valdaja või tegelik tööjuhataja, kes õpilastega kokku puutub, põeb nakkavusjärgus olevat kroonilist või parandamatut haigust, mis võib õpilastele kardetavaks saada;
- 9) käitise valdajale õpilaste pidamise keelamine omal suval, kui käitise valdajat või tegelikku tööjuhatajat kohtulikult karistatakse õiguste piiramisega;
- 10) käitise valdajale õpilaste pidamise keelamine või nende arvu piiramine käitises, kui valdaja saadab eksamile nõrgalt ettevalmistatud õpilasi või kui õpetatakse puudulikult ning õpetus ei parane tööstusliku kutseoskuse ameti korduvaist hoiatustest hoolimata;
- 11) käitise valdajale õpilaste pidamise keelamine, kui käitise valdaja või tegelik tööjuhataja korduvalt rikub käesolevat seadust, selle põhjal antud määrusi või juhendeid, samuti õppelepinguid;
- 12) loa andmine oskustöölise eksami õiendamiseks enne määratud õppeaja lõppu;
- 13) käitiste kontrollimine õppimisvõimaluste ja õppevahekordade selgitamise otstarbel;
- 14) muude küsimuste lahendamine ja otsustamine, mis käesoleva seaduse alusel on pandud tööstusliku kutseoskuse ametile.

Neis käitistes, kus käesoleva seaduse § 2 p. 9 korras õpilaste pidamine on tunnustatud kohuslikuks, toimub õpilaste pidamise keelamine Kutseoskuse Nõukogu sellekohasel loal.

§ 11. Paragrahvis 10 ettenähtud õpilaste pidamise keelamine võib olla ajutine või jäädav, kuid punktide 10 ja 11 põhjal võidakse õpilaste pidamist esimest korda keelata mitte kauemaks kui kolmeks aastaks.

§ 12. Tööstusliku kutseoskuse ameti otsuste peale võidakse kaevata Tööstusliku Kutseoskuse Nõukogule kuu aja kestel arvates tööstusliku kutseoskuse ameti otsuste teadaandmise päevast. Kaebused esitatakse tööstusliku kutseoskuse ametile, kes kaebuse ühes asja kohta käivate andmetega saadab edasi Tööstusliku Kutseoskuse Nõukogule kahe nädala kestel.

§ 13. Tööstusliku kutseoskuse amet koosneb 4 liikmest. Tööstusliku Kutseoskuse Nõukogu määrab ameti juhataja vahenditult ja teised liikmed Kaubandus-Tööstuskoja, Käsitööstuskoja ja Tööliskoja poolt esitatud kandidaatide hulgast, iga koja poolt ühe. Iga koda esitab Kutseoskuse Nõukogule 3 kandidaati.

Igale liikmele määrab Tööstusliku Kutseoskuse Nõukogu asemiku — juhatajale vahenditult, teistele liikmetele eelmises lõikes tähendatud kandidaatide hulgast, iga koja poolt ühe asemiku.

Liikmete ja nende asemikkude volitused kestavad kolm aastat.

Tööstusliku kutseoskuse ameti koosolek on otsusevõimeline, kui sellest võtab osa vähemalt 3 liiget või asemikku, nende hulgas juhataja või ta asemik.

Tööstusliku Kutseoskuse Nõukogu täiendab eksamite korral tööstusliku kutseoskuse ameti koosseisu 3 asjatundja-liikmega meistrite, oskustööliste või spetsialistide hulgast sellelt tööalalt, milles eksamineeritakse. Igale asjatundja-liikmele määratakse asemik. Kutseoskuse ameti täiendamiseks asjatundja-liikmetega ja neile asemikkude määramiseks esitavad Kaubandus-Tööstuskoda, Käsitööstuskoda ja Tööliskoda Tööstusliku Kutseoskuse Nõukogule igauks iga tööala kohta 3 kandidaati. Tööstusliku kutseoskuse ameti täiendatud koosseisu koosolek on otsusevõimeline, kui on koos vähemalt 4 liiget, nende hulgas ameti juhataja ja üks asjatundja-liige või nende asemikud.

Kui eelmises lõikes tähendatud kodadel puuduvad vastava ala asjatundjad, siis esitavad Tööstusliku Kutseoskuse Nõukogu otsusel teised vastavad kutsealased omavalitsused asjatundja-liikmete ja nende asemikkude kandidaadid.

Kodade poolt esitatud kandidaadid peavad olema mõne tööala meistrid, oskustöölised või spetsialistid.

Otsused tehakse lihthäälteenamusega. Häälte poolnemisel on otsustav tööstusliku kutseoskuse ameti juhataja või ta asemiku hääl.

Kui kojad käesolevas paragrahvis tähendatud kandidaate pole esitanud, siis määrab Tööstusliku Kutseoskuse Nõukogu kutseoskuse ameti liikmed ja nende asemikud meistrite, oskustööliste või spetsialistide hulgast omal suval kutseoskuse ameti ettepanekul.

§ 14. Tööstusliku kutseoskuse amet saadab asjaosalistele teate küsimuste arutamise koha ja aja kohta. Asjaosalistel on õigus anda kirjalikke seletusi tööstusliku kutseoskuse ametile ning küsimuste arutamisel esineda suuliste seletustega. Tööstusliku kutseoskuse ametil on õigus kutsuda oma istungeist sõnaõigusega osa võtma asjatundjaid.

§ 15. Tööstusliku kutseoskuse ametil on oma pitsat, mille kuju kinnitab Tööstusliku Kutseoskuse Nõukogu.

4. peatükk.

Meistrid.

§ 16. Meistriks vastaval tööalal loetakse isikut, kes sellena on registreeritud tööstusliku kutseoskuse ametis.

§ 17. Tööstusliku kutseoskuse amet registreerib vastaval tööalal meistriks isikuid, kes on vähemalt 25 aastat vanad ja kes on:

- 1) sel tööalal õiendanud meistriksami käesoleva seaduse alusel;
- 2) omandanud meistrikutse Tööstuslike koolide seaduse § 41 (RT 1926, 1, 1), Tallinna tehnikumi põhikirja § 32 (RT 1920, 81/82, 215) või Riigi Kunsttööstusekooli seaduse (SK VI 1938, 1, 10) põhjal või saanud meistrikutse Kutsehariduslike õppeasutiste seaduse (SK VI 1938, 1, 6) põhjal töötavalt õppeasutiselt, mille lõpetamise korras on ette nähtud meistrikutse andmine, või mõne teise avaliku õppeasutise meistri-kutsetunnistusele vastava koolitunnistuse põhjal, kui seadusega on või oli õppeasutise õigustes ette nähtud meistrikutse andmine, või omandanud kutsetunnistuse, mille Haridusministeeriumi Kutseoskuse Osakond on meistri-kutsetunnistusele vastavaks tunnustanud;

- 3) omandanud meistrikutse Vene riigis enne 15/28. novembrit 1917;
- 4) omandanud oskustöölise (selli) kutse enne 15/28. novembrit 1917 ning töötanud omal alal vähemalt viie aasta kestel juhtiva või iseseisvalt tegutseva meistrina, seesuguse meistri kohustetähtjana või käitise tehnilise juhatajana;
- 5) omandanud meistritunnistuse, mille on andnud enne 1. juulit 1931 mõni töösturite või meistrite organisatsioon või nende poolt moodustatud eksamikomisjon või tööstus- või käsitöökäitise valdaja, kui tööstusliku kutseoskuse amet loeb põhjendatuks tähendatud tunnistuse andmise;
- 6) omandanud meistritunnistuse mõnes välisriigis, kusjuures Haridusminister määrab Tööstusliku Kutseoskuse Nõukogu ettepanekul, missuguseid välisriikide asutiste poolt väljaantud meistritunnistusi võidakse registreerimisel aluseks võtta.

Punktides 3, 4 ja 5 ettenähtud alustel võib tööstusliku kutseoskuse amet kutsetaotlejat meistriks registreerida kolme aasta kestel arvates vastava tööala arvamisest käesoleva seaduse alla. Samadel alustel võidakse neil tööaladel, mis kuuluvad käesoleva seaduse alla juba selle jõustumisel, kutsetaotlejat meistriks registreerida ühe aasta kestel arvates käesoleva seaduse jõustumisest.

Tööstusliku kutseoskuse amet võib Tööstusliku Kutseoskuse Nõukogu nõusolekul ja kutsetaotleja sellekohasel palvel ühe aasta kestel, arvates käesoleva seaduse jõustumisest, registreerida meistriks ilma eksamita ka neid isikuid, kes sel tööalal on tegutsenud vähemalt kümme aastat ja omavad tööstusliku kutseoskuse ameti arvates meistrikutsele vastavaid oskusi ja võimeid. Uue tööala arvamisest käesoleva seaduse alla võidakse kutsetaotlejat meistriks registreerida samadel tingimustel ühe aasta kestel arvates selle tööala arvamisest käesoleva seaduse alla.

Punktides 3, 4 ja 5 tähendatud isikuid, kes ei ole suutnud endid ettenähtud tähtaegadeks meistriks registreerida, võib tööstusliku kutseoskuse amet kaaluvatel põhjustel esitada Tööstusliku Kutseoskuse Nõukogule registreerimisloa saamiseks.

§ 18. Meistril on õigus õpetada tööstusõpilasi.

Meister võib tööstusliku kutseoskuse ameti loal õpetada tööstusõpilasi ka oma tööala sugulasaladel. Sugulasalad määrab Tööstusliku Kutseoskuse Nõukogu. Meistril ei ole õpilaste õpetamiseks sugulasalal tarvis tööstusliku kutseoskuse ameti luba, kui käitises sel sugulasalal töötab selle ala meister või oskustöölise.

§ 19. Meistril on õigus tarvitada oma kutseala, samuti meistrikutset tähistavat embleemi Tööstusliku Kutseoskuse Nõukogu poolt määratud kuju ja tarvitamiskorra kohaselt.

§ 20. Meistriksamit võib õiendada isik, kes on töötanud oskustöölisena oma kutsealal vähemalt 3—5 aastat. Töötamisaja 3—5 aasta piires määrab Tööstusliku Kutseoskuse Nõukogu, arvestades tööalade nõudeid.

Tööstusliku Kutseoskuse Nõukogu võib vastava kutseharidusliku õppeasutise, keskkooli või gümnaasiumi haridusega isikule anda oskustööliskutse ja õppeaja suhtes meistriksamit õiendamiseks soodustusi. Soodustuse andmise eelduseks on, et kutseharidusliku õppeasutise või gümnaasiumi haridusega kutsetaotleja on vähemalt kolm ja keskkooliharidusega kutsetaotleja vähemalt viis aastat töötanud vastaval kutsealal või juhtinud tööstuslikku käitist sel alal.

Uute tööalade arvamisel käesoleva seaduse alla võib kolme aasta kestel õiendada meistrieksamit ka oskustöölise kutsetunnistusega isik, kui ta vastaval tööalal on isiklikult töötanud vähemalt kaheksa aastat või juhtinud tööstuslikku käitist sama kaua.

§ 21. Tööstusliku Kutseoskuse Nõukogu, ära kuulunud vastavate kodade arvamused, võtab vastu ja Haridusminister paneb kehtima korraldused kutseeksamite korra, kutseeksamite kavades nõutavate ainete, oskuste ja teadmiste ulatuse ning meistri-kutsetunnistuse andmise korra kohta. Kutseeksamite korra kohta antavates korraldustes määratakse kindlaks, et eksamitel arvestatakse esmajoonel praktilisi oskusi ja teises järjekorras teoreetilisi teadmisi.

Eksamimaksu suuruse määrab Tööstusliku Kutseoskuse Nõukogu. Eksamimaks ei või ületada 50 krooni.

Ühekordse eksamimaksu eest on lubatud õiendada eksamit 2 korda.

Eksamimaks kantakse Kutsehariduslike õppeasutiste seaduse (SK VI 1938, 1, 6) § 14 ettenähtud fondi.

5. peatükk.

Oskustöölised.

§ 22. Oskustööliseks vastaval tööalal loetakse isikut, kes sellena on registreeritud tööstusliku kutseoskuse ametis.

§ 23. Tööstusliku kutseoskuse amet registreerib vastaval tööalal oskustööliseks isikuid, kes on:

- 1) õiendanud oskustöölise kutseeksami käesolevas seaduses ettenähtud korras;
- 2) lõpetanud tööstuskooli (Tööstuslike koolide seadus — RT 1926, 1, 1, või Eraõppeasutiste seadus — SK VI 1938, 1, 12) või mõne teise samade õigustega kutsekooli või saanud oskustöölise kutse Kutsehariduslike õppeasutiste seaduse (SK VI 1938, 1, 6) alusel töötavalt õppeasutiselt, mille lõpetamise korras on ette nähtud oskustöölise kutse andmine, või omandanud kutsetunnistuse, mille Haridusministeeriumi Kutseoskuse Osakond on oskustöölise kutsetunnistusele vastavaks tunnustanud;
- 3) omandanud oskustöölise (selli) kutse Vene riigis enne 15/28. novembrit 1917;
- 4) omandanud oskustöölise tunnistuse, mille on andnud enne 1. juulit 1931 mõni töösturite või meistrite organisatsioon või nende poolt moodustatud eksamikomisjon või vastava ala käitise valdaja;
- 5) omandanud oskustöölise tunnistuse mõnes välisriigis, kusjuures Haridusminister määrab Tööstusliku Kutseoskuse Nõukogu ettepanekul, missuguseid välisriikide asutiste poolt väljaantud oskustöölise-tunnistusi võidakse registreerimisel aluseks võtta.

Punktides 3 ja 4 ettenähtud alustel võib tööstusliku kutseoskuse amet kutsetaotlejat oskustööliseks registreerida kolme aasta kestel arvates vastava tööala arvamisel käesoleva seaduse alla. Samadel alustel võidakse neil tööaladel, mis kuuluvad käesoleva seaduse alla juba selle jõustumisel, kutsetaotlejat oskustööliseks registreerida ühe aasta kestel arvates käesoleva seaduse jõustumisest.

Tööstusliku kutseoskuse amet võib Tööstusliku Kutseoskuse Nõukogu nõusolekul ja kutsetaotleja sellekohasel palvel ühe aasta kestel, arvates käesoleva

seaduse jõustumisest, registreerida oskustööliseks ilma eksamita ka neid isikuid, kes sel tööalal on tegutsenud vähemalt kahekordse õppimiseks ettenähtud aja ja omavad tööstusliku kutseoskuse ameti arvates oskustöölise kutsele vastavaid oskusi ja võimeid. Uue tööala arvamisel käesoleva seaduse alla võidakse kutsetaotlejat oskustööliseks registreerida samadel tingimustel ühe aasta kestel arvates selle tööala arvamisest käesoleva seaduse alla.

Punktides 3 ja 4 tähendatud isikuid, kes ei ole suutnud endid ettenähtud tähtaegadeks registreerida oskustööliseks, võib tööstusliku kutseoskuse amet kaaluvatel põhjustel esitada Tööstusliku Kutseoskuse Nõukogule registreerimisloa saamiseks.

§ 24. Tööstusliku Kutseoskuse Nõukogu määrab, millistel tööaladel ja tingimustel ning kui suurel arvul oskustöölisel on õigus tööstusõpilasi iseisvalt õpetada.

§ 25. Oskustöölise eksamit võib õiendada:

- 1) pärast õppeaja möödumist tööstusõpilane, kes on lõpetanud avaliku või avaliku kooli õigustega tööstusõpilaste kooli või seda asendava kursuse;
- 2) pärast õppeaja möödumist tööstusõpilane, kes on õppinud kohas, kus ei ole tööstusõpilaste kooli või sellele vastavat kursust, kuigi ta ei ole lõpetanud p. 1 nimetatud õppeasutist või kursust; sel puhul aga esitatakse eksamiõiendajale eksamil ka küsimusi ja ülesandeid tööstusõpilaste kooli õppekava üldises ulatuses, ja eksamiõiendajalt, kes algas oma tööala õppimist pärast Kutsehariduslikkude õppeasutiste seaduse (SK VI 1938, 1, 6) jõustumist, nõutakse, et ta oleks lõpetanud algkooli või sellele vastava kursuse või keskkooliklassi;
- 3) isik, kes oma tööalal on töötanud või seda tööala õppinud vähemalt kahekordse õppimiseks ettenähtud aja ja on saanud 25-aastaseks enne 1. jaanuari 1939, kuigi ta ei ole lõpetanud tööstusõpilaste kooli või seda asendavat kursust ega sõlminud õppelepingut.

Käesoleva seaduse § 20 teises ja kolmandas lõikes tähendatud isikuile, kes meistrieksamit ei ole suutnud või soovinud õiendada, võib Kutseoskuse Nõukogu anda oskustöölise eksami õiendamisel soodustusi.

§ 26. Tööstusliku Kutseoskuse Nõukogu, ära kuulunud vastavate kodade arvamusel, võtab vastu ja Haridusminister paneb kehtima korraldused kutseeksamite korra, kutseeksamite kavades nõutavate ainete, oskuste ja teadmiste ulatuse ning oskustöölise kutsetunnistuse andmise korra kohta. Kutseeksamite korra kohta antavates korraldustes määratakse kindlaks, et eksamitel arvestatakse esmajoones praktilisi oskusi ja teises järjekorras teoreetilisi teadmisi.

Eksamimaksu tasub käitise valdaja, kelle juures õpilane lõpetas õppimise. Kui eksamineeritav kahel eksamijärgul ei ole suutnud eksamit õiendada, siis maksab ta iga järgneva eksami maksu ise. Eksamimaks ei või ületada 10 krooni. Eksamimaks kantakse Kutsehariduslikkude õppeasutiste seaduse (SK VI 1938, 1, 6) § 14 ettenähtud fondi.

6. peatükk.

Tööstusõpilased.

§ 27. Tööstusõpilaseks loetakse algkoolikohuse täitnud isikut, kes on astunud õppelepingu põhjal tööstuslikku käitisse kutseoskuse õppimiseks käesoleva seaduse alla arvatud tööalal.

Käesoleva seaduse alla arvatud tööaladel ei ole lubatud pidada tööala õppijatena alaealisi ilma õppelepingut sõlmimata.

§ 28. Tööstusõpilasi võidakse pidada tööstuslikes käitistes, kus on võimalik praktilise kutseoskuse omandamine ning vastavalt tehnilistel abinõudel praktiseerimine ja kus tegelik tööjuhataja omab inseneri, keemiku, arhitekti või rohuteadlase või vastavalt eriseaduste ning määruste nõuetele mõne teise kõrgema haridusega isiku või tehniku, meistri või oskustöölise kutset alal, millel tööstusõpilase õpetamine toimub.

Käitise juhataja või õpilast õpetav kutseõigusega isik peab oskama eesti keelt sel määral, kui see on vajalik õpilaste õpetamiseks.

Käitistes, kus õpilaste pidamine on tunnustatud kohuslikuks (§ 2 p. 9), on käitise valdaja kohustatud hoolt kandma, et käitises oleks õpilaste õpetamiseks küllaldaselt eesti keele oskajaid kutseoskusega isikuid.

§ 29. Õppeleping sõlmitakse kirjalikult ja selles peab tähendatama:

- 1) lepingu sõlmimise aeg ja koht;
- 2) lepingut sõlmivate poolte nimed ja perekonnanimed;
- 3) õpitava tööala lähem nimetus;
- 4) õppeaja algus ning selle kestus ja tarbe korral kokkulepe töötingimuste kohta tööstuslikus käitises ühe aasta kestel pärast väljaõppimist;
- 5) prooviaja kestus kahe kuu piires;
- 6) käitise valdaja kohused õpilase vastu õpetusliku külje suhtes;
- 7) palgatingimused ja maksutähtajad, samuti korteri- ja toitlustingimused, kui käitise valdaja muretseb korteri ja toidu;
- 8) õpilase kohused;
- 9) iga aasta kestel oma tarviduste rahuldamiseks antavate päevade arv, välja arvatud pühapäevad, pühad, tööstusõpilaste koolis või kursusel käimise aeg ja seaduslik puhkeaeg.

Tööstusliku Kutseoskuse Nõukogu võib määrata punktis 9 tähendatud päevade arvu alam- ja ülemmäära.

§ 30. Tööstusõpilane on kohustatud käima tööstusõpilaste koolis või kursusel, kui kohal, kus toimub tööõppimine, on vastav kool või kursus. Koolis või kursusel käimise aeg kuulub tööaja hulka.

§ 31. Kui tööstusõpilane saab käitise valdajalt korteri, siis ei tohi korteriks olla töötuba või tööruum.

§ 32. Käitise valdaja või tegelik tööjuhataja peab õpetama ja kasvatama tööstusõpilast isaliku hoolega. Ta ei tohi tarvitada ebakasvatuslikke karistusviise ega õpilast kasutada töödeks, mis õpilasele on üle jõu käivad või tema tervist kahjustavad. Õpilane on kohustatud täitma talle antud ülesandeid sõnakuulelikult ja kohusetruult.

§ 33. Õppeaeg ei või ületada tööala õppimiseks ettenähtud aega (§ 2 p. 2). Käitise valdaja annab tööstusõpilasele õppeaja lõpetamise kohta tunnistuse.

§ 34. Kui tööstusõpilane vajab materjali ja aega tööstusliku kutseoskuse ameti poolt määratud proovitöö tegemiseks, siis peab käitise valdaja andma selleks vajaliku materjali tasuta ning tarviliku aja proovitöö tegemiseks, ja seda nii aegsasti, et proovitöö valmimine ei hilineks. Proovitöö jääb sel juhul käitise valdaja omandiks.

Tööstusõpilasel on õigus omandada tehtud proovitöö, tasudes selle eest käitise valdajale materjali hinna.

§ 35. Käitise valdaja on kohustatud tööstusõpilast pärast oskustöölise kutseeksami õiendamist kolm kuud enese juures tööl pidama ja talle maksma vastava tööala oskustöölise palka. Samuti on õpilane kohustatud pärast kutseeksami õiendamist töötama samas käitises oskustöölisena kolm kuud. Vastastikusel kokkuleppel võidakse neist kohustustest loobuda.

§ 36. Paragrahvi 29 p. 5 nimetatud prooviaja kestel võib kumbki pooltest lõpetada õppelepingu põhjusi nimetamata.

Õppelepingu sõlmimisel arvestatakse prooviaeg õppeajana.

§ 37. Kui õppelepingut prooviaja kestel ei lõpetata (§ 36), peab käitise valdaja hiljemalt 15 päeva kestel, arvates prooviaja lõpp-päevast, saatma kohalikule tööstusliku kutseoskuse ametile registreerimiseks poolte allakirjutatud õppelepingu 3 eksemplaris ühes arstitunnistusega tööstusõpilase tervisliku kõlblikkuse kohta vastaval tööalal õppimiseks. Kui õpilane on alaealine, peab lepingule alla kirjutama tema seaduslik eestkostja. Arstitunnistus õpilase tervisliku kõlblikkuse kohta teataval tööalal õppimiseks võetakse enne prooviaja algust. Lepingu registreerimata jätmise korral teatab tööstusliku kutseoskuse amet hiljemalt 15 päeva kestel mõlemale poolele sellekohase motiveeritud otsuse.

§ 38. Tööstusõpilast ei või rakendada töödele, mis pole seotud käitises tehtavate töödega ega oskuse õppimisega.

§ 39. Õppelepingu sõlmimisel annab käitise valdaja õpilasele testaatraamatu, kuhu käitise juhataja või meister, kelle juhtimisel toimub õppimine, märgib õpilase igakuise õppekäigu.

Testaatraamatusse võidakse käitise juhataja või meistri poolt teha ainult õppekäigusse puutuvaid märkmeid. Õpilase käitumise hindamine toimub tööstusliku kutseoskuse ametite või nende esindajate poolt Haridusministri poolt antud juhendite kohaselt.

Testaatraamatu vormi kinnitab Tööstusliku Kutseoskuse Nõukogu.

§ 40. Kui õpilane õpib tööala oma vanemate või eestkostjate juures, siis lepingu sõlmimist ei nõuta, kuid õppevahekorraast tuleb teatada kohalikule tööstusliku kutseoskuse ametile.

§ 41. Õpilase üleminekul ühest käitisest teise arvestatakse õppeaeg eelmises käitises ainult siis, kui selle valdaja või kohalik tööstusliku kutseoskuse amet on teinud märkme testaatraamatusse õppelepingu lõpetamise kohta.

§ 42. Õppeleping lõpeb enne õppeaja lõppu:

- 1) kui selleks avaldavad nõusolekut mõlemad pooled;
- 2) kui käitise valdajalt võetakse õigus pidada õpilasi või kui käitis suletakse;
- 3) kui tööstusliku kutseoskuse amet tunnustab mõjuvaks põhjuseks asjaolu, millega üks pooltest põhjendab õppelepingu lõpetamise vajadust.

§ 43. Kui õppeleping on mõjuval põhjusel tunnustatud lõppenuks (§ 42) lepingu rikkumise pärast kas käitise valdaja või õpilase poolt, teeb tööstusliku kutseoskuse amet vastava avalduse saabumisel kindlaks kahju suuruse. Tööstusliku kutseoskuse ametil on juhul, kui esitatakse kaebusi, õigus välja kutsuda pooled seletuse andmiseks, kahju suuruse kindlaksmääramiseks või kokkuleppe saavutamiseks.

Eelmises lõikes tähendatud kahju eest tasu nõudmise õigus kustub kuue kuu möödumisel arvates päevast, mil õppelepingu lõpetamise otsus jõustus.

§ 44. Käitise valdaja on kohustatud teatama igast õppelepingu lõppemisest või lõpetamisest kohalikule tööstusliku kutseoskuse ametile 15 päeva kestel arvates õppelepingu lõppemise või lõpetamise päevast.

§ 45. Kui tööstusõpilane on omandanud kutseoskuse enne õppelepingus ettenähtud õppeaja lõppu, siis võib tööstusliku kutseoskuse amet, ära kuulanud käitise valdaja või juhataja arvamuse, tööstusõpilase eksamile lubada ja eksami õiendamise korral anda loa õppelepingu lõpetamiseks.

§ 46. Õppelepingud on vabad tempelmaksust.

7. peatükk.

Meistri ja oskustöölise kutseõigused.

§ 47. Tööstusliku Kutseoskuse Nõukogu poolt käesoleva seaduse alla arvatud tööaladest määrab Tööstusliku Kutseoskuse Nõukogu need tööalad, kus käitise tegelikult juhatajalt nõutakse vastava tööala meistrikutse või sellele vastava erialakutse omamist. Samuti määrab Tööstusliku Kutseoskuse Nõukogu nende käitiste liigid, kus käitiste laadist, ulatusest või asukohast olenevalt võidakse piirduda tehniku, meistri või oskustöölise kutsega või nende käitiste laadile vastavate erialakutsetega.

Haridusministri määrusega, arvestades käitise väikest ulatust, käitise asukohta, tööala iseloomu ja teisi olulisi asjaolusid, nähakse ette piirkonnad ja juhud, kus ei nõuta eelmises lõikes tähendatud kutse omamist.

§ 48. Tööstusliku Kutseoskuse Nõukogu määrab tähtajad, mil § 47 esimeses lõikes toodud otsused iga üksiku tööala kohta jõustuvad.

§ 49. Enne § 47 esimeses lõikes ja § 48 tähendatud otsuste tegemist kuulab Tööstusliku Kutseoskuse Nõukogu ära Eesti Linnade Liidu, Eesti Maaomavalitsuste Liidu ja vastavate kutsealaste omavalitsuste arvamused.

§ 50. Tööstusliku Kutseoskuse Nõukogu määrab sugulasalad, kus tööala meister võib käitist tegelikult juhtida eeldusel, et käitises töötab sugulasala oskustööliline.

§ 51. Kui käitise kohta on kehtiv kutsetunnistuse nõue juhataja suhtes ja käitise omaniku-juhataja surma puhul käitis läheb üle pärimise teel kutsetunnistuse ta isikule, siis on viimane kohustatud võtma käitise juhatamiseks teenistusse nõutava kutsega isiku. Tööstusliku Kutseoskuse Nõukogu lubab juhtida käitist ühe aasta kestel pärandustombu hooldajal, pärijal või käitise teenistuses oleval isikul ka ilma vastava kutseta, kui neil sel tööalal on tarvilik vilumus.

§ 52. Meistrilt või oskustööliselt, kes ei ole suuteline õpilasi õpetama, võib Haridusminister Tööstusliku Kutseoskuse Nõukogu ettepanekul kuni kolmeks aastaks ära võtta meistri või oskustöölise kutse- või registreerimistunnistusega seotud õigused tööstusõpilaste õpetamise alal (§ 18, 24 ja § 28 esimene lõige).

Meistrile või oskustöölisele, kelle tegevus oma kutsealal ei seisa kutseoskuse kõrgusel, võib Haridusminister Tööstusliku Kutseoskuse Nõukogu ettepanekul keelata tegutsemise selle ala meistrina või oskustöölisena kuni kolme aastani.

8. peatükk.

Tööstusliku Kutseoskuse Nõukogu ja tööstusliku kutseoskuse ametite tulud ja kulud.

§ 53. Kutseoskuse Nõukogu ja tööstusliku kutseoskuse ametite kulud kaetakse Haridusministeeriumi eelarves ettenähtud summadest.

§ 54. Peale § 53 ettenähtud eelarveliste krediitide kantakse tööstusliku kutseoskuse ametite kaudu Tööstusliku Kutseoskuse Nõukogu tuludesse registreerimismaksud, mille suuruse määrab Kutseoskuse Nõukogu — meistrilt kuni 3 ja oskustöoliselt kuni 1,5 krooni.

Käesolevas paragrahvis tähendatud tulude kasutamise otstarbe tööstusliku kutseoskuse ametite ja Kutseoskuse Nõukogu ülesannete täitmise alal määrab Haridusminister Tööstusliku Kutseoskuse Nõukogu ettepanekul iga tegevusaasta kohta eraldi. Tegevusaasta kestab 1. aprillist kuni 31. märtsini.

§ 55. Tööstusliku Kutseoskuse Nõukogu esimehe, liikmete ja kutsutud asjatundjate ning vastaval juhul nende asemikkude tasu ja sõidu- ning päevaraha normid kinnitab Haridusminister Kutseoskuse Osakonna direktori ettepanekul. Samas korras kinnitatakse Kutseoskuse Nõukogu ja tööstusliku kutseoskuse ametite eelarved ning tasu ja sõidu- ning päevaraha normid tööstusliku kutseoskuse ametite juhatajaile, liikmeile, asjatundjaile ja esindajaile (§ 2 p. 3).

9. peatükk.

Järelevalve teostamine.

§ 56. Peale käesolevas seaduses ettenähtud asutiste ja isikute teostavad järelevalvet selle seaduse teostamisel veel tööinspektorid Haridusministri poolt kokkuleppel Sotsiaalministriga antud juhendite alusel.

10. peatükk.

Lõppeeskiri.

§ 57. Haridusministril on õigus käesoleva seaduse teostamiseks anda määrusi.

II.

Kõigis seadustes, määrustes ja muudes kehtivates eeskirjades tuleb lugeda „Meistrite, õppinud tööliste ja tööstusõpilaste seaduse“ asemel „Tööstusliku kutseoskuse seadus“, „töösuskusameti“ asemel „tööstusliku kutseoskuse amet“ ja „õppinud tööliste“ asemel „oskustöoline“. Kõik enne käesoleva seaduse jõustumist õppinud tööliste kutse omandanud isikud loetakse oskustöolisteks.

III.

Käesolev seadus jõustub kolme kuu möödumisel arvates avaldamise päevast.

Tallinnas, 3. aprillil 1939.

K. Päts
Vabariigi President.

K. Eenpalu
Peaminister.

A. Jaakson
Haridusminister.

Vabariigi Valitsuse 1939. a. 22. veebruari otsus Kunstikomitee asutamise ja tegevuse kohta.

RT 1939, 18, 122.

1. Valitsemise korraldamise seaduse (SK I 1938, 4, 1) § 12 alusel asutatakse Haridusministeeriumi juurde Kunstikomitee arvates 1. märtsist 1939.

2. Kunstikomitee ülesandeks on kunstide arendamise, kunstiteoste säilitamise ja levitamise ning kunstikultuuri edendamise eest hoolitsemine ja selleks vastavate kavade ning ettepanekute valmistamine.

Oma ülesannete täitmiseks Kunstikomitee:

- a) arutab ja selgitab kunstide arendamise vajadusi ja võimalusi ning koostab sellel alal vastavaid kavu ja ettepanekuid;
- b) kujundab põhimõtteid kunstikultuuri edendamiseks;
- c) aitab kaasa kunstiteoste säilitamisele ja levitamisele ning asutiste, organisatsioonide ja kodude kunstilisele kaunistamisele, eriti eesti rahvusliku omapära ja kogu rahvuskultuuri tõusu sihis ja huvides;
- d) arutab ja selgitab kunstimuuseumide ja teiste muuseumide kunstiosakondade tegevuse arendamise ja kooskõlastamise vajadusi ja võimalusi ning koostab sellel alal vastavaid kavu ja ettepanekuid;
- e) avaldab arvamusi ja seisukohti riigiasutistele või riigi toetusel osta kavatsetavate kunstiteoste ja -esemete suhtes ning aitab kaasa nende ostude teostamisele;
- f) avaldab arvamusi ja seisukohti kunstiteoste ja -esemete riigi piiridest väljaveo lubamise või keelamise asjas;
- g) avaldab arvamusi ja seisukohti avalikkude ehitiste ja mälestusmärkide kavade kohta kunstiliselt seisukohalt;
- h) täidab muid Vabariigi Valitsuse või Haridusministri poolt komiteele antud ülesandeid kunstide alal.

3. Kunstikomitee koosneb esimehest, abiesimehest ja 6 liikmest. Komitee esimeheks on Haridusminister ja abiesimeheks Haridusministeeriumi Teaduse ja Kunsti Osakonna direktor.

Komitee liikmed määrab Vabariigi Valitsus Haridusministri ettepanekul.

Peale alaliste liikmete on komiteel kaastöölised, kelle nimetab Haridusminister. Kaastöölised töötavad komitee või tema esimehe otsusel üksikute ülesannete alal ja esitavad oma ettepanekud ja kavad komitee esimehele.

4. Kunstikomitee töötab Haridusministri juhtimisel. Haridusminister esitab Vabariigi Valitsusele komitee tegevuse aruande iga tegevusaasta kohta.

5. Kunstikomitee poolt kujundatud põhimõtted kunstikultuuri edendamiseks (p. 2 lit. b) esitab Haridusminister heakskiitmiseks Vabariigi Valitsusele. Komitee muude otsuste ja kavade kasutamine, kinnitamine ja teostamine toimub vastavates seadustes ja määrustes ettenähtud alustel ja korras.

6. Kunstikomitee asjaajamine toimub Haridusministeeriumis. Komitee asjaajajaks määrab Haridusminister Haridusministeeriumi vastava ametniku.

7. Kunstikomitee kulud kaetakse riigieelarves selleks ettenähtud krediidist ja p. 8 alusel makstavaist summadest.

8. Eraasutiste, eraorganisatsioonide või isikute palvel ja huvides astub komitee tegevusse Haridusministri loal ja ainult siis, kui palve avaldaja tasub Haridusministeeriumile palvel avaldatud töö teostamisega seotud tegelikud kulud või annab nende kulude ulatuses tagatise.

Nende kulude arvestamise alused ja suuruse ning tasumise korra määrab Haridusminister.

9. Kunstikomitee tegevuse ligemad alused ja asjaajamise korra määrab Haridusminister komitee kodukorras.

Peaminister K. Eenpalu.

Haridusminister A. Jaakson.

Riigisekretär K. Terras.

Tantsuõpetajate õpetamisoskuse hindamise korralduse muutmise korraldus.

Tantsuõpetajate õpetamisoskuse hindamise korralduse (HMT 1936, 17) § 3 muudetakse ja pannakse kehtima, arvates 16. aprillist 1939, järgnevas redaktsioonis:

§ 3. Eksamid korraldatakse jaanuarikuus, kusjuures Haridusministril on õigus eksamitähhtaega tarviduse järgi muuta. Eksamite algus tehakse teatavaks ajalehes, mis Haridusministri poolt on määratud kuulutamiseks õpetajate kohtade üle.

6. aprillil 1939.

Haridusminister A. Jaakson.

Kutseoskuse Osakonna direktor V. Päts.

Haridusministeeriumi Kooliosakonna ja Kutseoskuse Osakonna 1939.a. 21. aprilli ringkiri nr. 346 maa- ja linnakoolivalitsustele, vähemusrahvuste kultuurivalitsustele ja kõigi koolide juhatajaile liiklusnädala korraldamise asjas.

Järjest suureneva mootorsõidukite arvu ja tiheneva liiklemise tõttu maanteedel ja tänavail on suurenenud liiklusõnnetuste arv nii maal kui ka linnades. Õnnetused on suuremalt osalt tingitud kodanike ettevaatamatusest ja liiklusmääruste ja -korralduste mittetundmisest.

1938. aastal surmati liiklusõnnetuste läbi 96 isikut, vigastati 156 isikut raskesti ja 427 kergesti.

Ainuüksi 1938. aastal sai raudteedel surma 30 inimest, milline arv mitme teise riigiga võrreldes on väga suur (samal ajavahemikul suri Rootsis raudteel 55 inimest).

Liiklusõnnetuste läbi tekkinud kahjud on väga suured. On kindlaks tehtud, et 75—80% liiklusõnnetustest tekib inimeste hooletuse, tähelepanematususe ja mõtlematususe tagajärjel.

Kuna lapsed liiklusmääruste mittetundmise tõttu kõige sagedamini nende vastu eksivad, vanemad õpilased aga liiklusmääruste tundmise levitamisel võivad kaasa aidata, siis peab Haridusministeerium tarvilikuks, et 13.—18. maini s. a. korraldatava liiklusnädala puhul rohkem tähelepanu pööratakse seletuste andmiseks õpilastele liiklusmääruste ja käitumise kohta teedel ja tänavail (vt. Haridusministeeriumi 10. mai 1937. a. ringkiri nr. 3235, HM Teataja 12 — 1937 ja ringkiri nr. 398 HM Teataja 9 — 1938), kasutades selleks eeskätt võimlemise- ja klassijuhataja-tunde.

Materjalid nädala sisustamiseks saadetakse Teedeministeeriumi poolt maa- ja linnakoolivalitsustele ja vähemusrahvuste kultuurvalitsustele, kel need omakorda tuleb koolidele aegsasti laiali saata. Saadetakse tabelid inventeerida õppevahendena ja sellistena alal hoida võimalikult puhtaina ja terveina, et võimalduks kasutada neid ka edaspidi liiklusküsimuste käsitlemisel.

Kooliosakonna direktor V. Alttoa.

Kutseoskuse Osakonna abidirektor J. Kiivet.

Haridusministeeriumi Kooliosakonna 1939 a. 17. aprilli ringkiri nr.362 maa- ning linnakoolivalitsustele vähemusrahvuste kultuurvalitsustele, koolide inspektoritele ja algkoolide juhatajaile algkoolilõpetajate päeva korraldamise asjas.

HM Kooliosakond teatab, et algkoolilõpetajate päevaks käesoleval kevadel on määratud 29. mai, s. o. nelipühade teine päev. Algkoolilõpetajate päeva korraldatakse põhimõtetel ja alustel, mis on toodud HM Kooliosakonna 21. aprilli 1937. a. nr. 3123 ja 2. mai 1938. a. nr. 3134 ringkirjades (HM T 10 — 1937 ja 10 — 1938), sama kavaga kui 1938. aasta kevadel.

Direktor V. Alttoa.

Algkooliasjade juhataja A. Kuut.

Haridusministeeriumi Kooliosakonna 1939. a. 5. aprilli ringkiri nr.314 maa- ja linnakoolivalitsustele, vähemusrahvuste kultuurvalitsustele ja algkoolide juhatajaile kooli seinakaartide muretsmise asjas

Täienduseks Avalikkude algkoolide seadmete ja õppeabinõudega varustamise määrusele (RT 1935, 95, 784; HMT 1935, 14) teatab HM Kooliosakond, et Soome, Läti ja Leedu üksikseinakaartide asemel on soovitatav koolidele muretseda Balti riikide ja Skandinaavia ühine seinakaart.

Eestikeelsetest kaartidest on koolidele kohane P. Mantnieki kartograafia instituudi poolt väljaantud ja mag. J. Kents'i poolt redigeeritud Balti riikide ja Skandinaavia seinakaart.

Kooliosakonna direktor V. Alttoa.

Sekretär R. Alas.

MITTEAMETLIK OSA.

Riigi Teatajas 1939. a. 1. jaanuarist 15. aprillini avaldatud rahvahariduse ja kultuuriala seaduste ja määruste nimestik.

Kaheaastase õppeajaga põllunduskoolide õppetöö korraldamise määrus, RT 1939, 7, 40. (See määrus on avaldatud ka HMT 2 — 1939).

Tariifinõukogu otsus 13. jaanuarist 1939 raudtee reisijate- ja pagasiveo tariifi nr. 189 muutmise ja täiendamise kohta, RT 1939, 7, 43.

Vabariigi Valitsuse 1939. a. 27. jaanuari otsused maa-alade looduskaitse alla võtmise kohta, RT 1939, 9, 63—66.

Teenetemärkide annetamise juhendid, RT 1939, 10, 70.

Au- ja teenetemärkide kandmise juhendid, RT 1939, 10, 71.

Välismaiste au- ja teenetemärkide vastuvõtmise ja kandmise loa saamise kord, RT 1939, 10, 72.

Keelemääruse muutmise määrus, RT 1939, 15, 106.

Vabariigi Valitsuse 1939. a. 22. veebruari otsus Kunstikomitee asutamise ja tegevuse kohta, RT 1939, 18, 122. (See otsus on avaldatud ka HMT 6 — 1939.)

Merekooli klassilõppeksamite määrus, RT 1939, 21, 155.

Sotsiaalministri otsus üksikute puude ja rändrahnude looduskaitse alla võtmise asjus, RT 1939, 21, 157.

Vabariigi Valitsuse 1939. a. 17. märtsi otsus Õpperaamatute Komitee asutamise otsuse p. 3 uues redaktsioonis kinnitamise asjas, RT 1939, 25, 183.

Vabariigi Valitsuse 1939. a. 17. märtsi otsus riigiasutiste ja -ettevõtete ehitiste püstitamise kohta, RT 1939, 25, 183.

Õppejõudude tasude seaduse muutmise seadus, RT 1939, 26, 191. (See seadus on avaldatud ka HMT 5 — 1939.)

Tööstuskeskkooli õppetöö korraldamise määrus, RT 1939, 27, 199. (See määrus on avaldatud ka HMT 5 — 1939.)

Vabariigi Valitsuse 1939. a. 23. märtsi otsused maa-alade looduskaitse alla võtmise kohta, RT 1939, 29, 208—209.

Arhivaalide hävitamise juhendid, RT 1939, 30, 220.

Tööoskusametite tegevuspiirkondade ja asukohtade määrus, RT 1939, 30, 221. (Selle määruse kehtimahakkamisega kaotas kehtivuse Tööoskusametite asukohtade ja tegevuspiirkondade määrus, mis on avaldatud RT 1936, 64, 553 ja ka raamatus „Eesti rahvahariduse ja kultuuriala korraldus“, lk. 221.)

Tööstusliku kutseoskuse seadus, RT 1939, 32, 238. (See seadus on avaldatud ka HMT 6 — 1939. Selle seadusega asendatakse Meistrite õppinud tööliste ja tööstusõpilaste seadus, mis on avaldatud SK VI 1938, 1, 14 ja ka raamatus „Eesti rahvahariduse ja kultuuriala korraldus“, lk. 207—216.)

Teadaanne Tartu Ülikooli Arheoloogia Kabineti poolt koolidele muinasleidude koopiaie valmistamisest.

Tartu Ülikooli Arheoloogia Kabineti poolt on koostatud kaks komplekti muinasleidude koopiaid koolidele, millest väiksem sisaldab 9 järgmist eset: 1) luust ahang, 2) vene kirves, 3) noorema rauaaja viskeoda, 4) noorema rauaaja rinnanõel, 5) pronksist sirp, 6) vanema rauaaja silmiksõlg, 7) noorema rauaaja käevõru, 8) vanema rauaaja emailiga ilustatud hoburaudsõlg, 9) noorema rauaaja kirves. Suurem, laiendatud komplekt sisaldab peale eespoolnimetatud esemete veel 6 eset, nimelt: 1) kivist ööstalb, 2) varema rauaaja sõlg, 3) noorema rauaaja käevõru, 4) kaelavõru, 5) hoburaudsõlg, 6) odaots.

Esemed on valitud kõige tüübilisemate eesti leidude hulgast ja kumbki komplekt annab ümariku pildi meie muinasajast.

Etetellimisel on komplektide hinnaks Kr. 27.— väiksem ja Kr. 45.— suurem. Komplektid asetsevad klaaskaanega varustatud pappkastis.

Arvesse võttes tähtsust, mille omab muinasajaga tutvumine õpilastele rahvusliku kasvatusse seisukohalt, on tähendatud muinasleidude koopiaie muretsemine koolidele soovitav.

Pikemalt on ülaltähendatud muinasleidude koopiaist kirjutatud M. Schmiedehelm'i artiklis „Komplekt vajalisi õppevahendeid Eesti muinasaja kohta“, mis ilmus „Eesti Kooli“ aprillikuu numbris.

Vastutav toimetaja Aleksander Kurvits.
Väljaandja: Haridusministeerium.

Riigi Trüükikoja trükk
Tallinn, Niine t. 11.